

Kendelse

af

27. november 2014

i

faglig voldgift nr. FV2014.0108:

Landsorganisationen i Danmark

for

Fagligt Fælles Forbund

(advokat Evelyn Jørgensen)

mod

DI Overenskomst I ved DI

for

FF Skagen A/S

(advokat Lene Horn)

1. Tvisten

Parternes uoverensstemmelse angår, om FF Skagen A/S ved fiskefartøjers landing af industrifisk til virksomheden har pligt til at anvende lastoptagere på Skagen Havn og til i øvrigt at følge den overenskomst, der er indgået mellem DI Overenskomst II (HTS-A Vendsyssel) og 3F Frederikshavn gældende for arbejdere beskæftiget hos Skagen Lossekomagni ApS. Spørgsmålet er blevet aktuelt, efter at Lossekomagniet den 17. juni 2014 blev erklæret konkurs.

2. Påstande

Klager, Landsorganisationen i Danmark for Fagligt Fælles Forbund, har nedlagt påstand om, at FF Skagen A/S straks skal genoptage anvendelsen af lastoptagerne og på vilkår af overenskomst mellem DI Overenskomst II (HTS-A Vendsyssel) og 3F Frederikshavn for lastoptagningsarbejde på Skagen Havn med tilhørende protokollater og kutymer.

Klager har under den mundtlige forhandling præciseret, at påstanden ikke omfatter tilfælde, hvor fiskefartøjerne selv foretager losningen med mandskab fra egen besætning.

Indklagede, DI Overenskomst I ved DI for FF Skagen A/S, har nedlagt påstand om frifindelse, subsidiært frifindelse mod anerkendelse af, at protokollat af 18. marts 1987 er gældende indtil videre, dog således at der for FF Skagen A/S er fri antagelsesret.

3. Sagens behandling ved faglig voldgift

Sagen blev mundtligt forhandlet den 24. september og den 8. oktober 2014 for en faglig voldgift med følgende partsudpegede medlemmer:

Udpeget af klager: Karsten Kristensen, 3F Transportgruppen, og Finn Jenne, 3F Frederikshavn.

Udpeget af indklagede: Niels Grøn Fabech, underdirektør i DI, og Anders Søndergaard Larsen, underdirektør i DI.

Som opmand deltog højesteretsdommer Poul Dahl Jensen.

Der blev under den mundtlige forhandling afgivet forklaring af tillidsrepræsentant Morten Frost, Morten Lauenborg fra Losseklubben, Jens Borup, bestyrelsesformand i FF Skagen, John Bruun Christensen, råvarechef i FF Skagen, Jan Carlson, formand i FF Skagen, Mark Lonsdale, arbejdsmiljørepræsentant i FF Skagen, samt Johannes Palsson, CEO i FF Skagen.

Sagen blev fra klagers side procederet af advokat Evelyn Jørgensen og fra indklagedes side af advokat Lene Horn.

Da der efter forhandling og votering ikke kunne opnås enighed om eller flertal for en afgørelse blandt de partsudpegede medlemmer af voldgiftsretten, skal afgørelsen træffes af opmanden. Parterne var enige om, at kendelsen kan udformes uden en fuldstændig sagsfremstilling og uden en fuldstændig gengivelse af forklaringer og af parternes argumentation.

4. Sagens omstændigheder i hovedtræk.

FF Skagen, der blev oprettet i 1960 som et andelsselskab med begrænset ansvar, producerer fiskeolie og fiskemel og får til brug herfor tilført store mængder industri-fisk. I 2013 blev FF Skagen A.m.b.a. omdannet til et aktieselskab med den erhvervsdrivende fond "FF Skagen Fond" som hovedaktionær med en ejerandel på to tredjedele af selskabets aktiekapital på 15 mio. kr. Tidligere andelshavere fik tilsammen en ejerandel på ca. en tredjedel. FF Skagen Fond blev stiftet i november 2012 af 23 andelshavere.

Skagen Lossekompagni ApS blev stiftet i efteråret 1986.

I formandsberetningen for 1986 afgivet på generalforsamlingen i Skagen Skipper- og Interesseforening hedder det bl.a.:

"Året, som er gået, har for skipperforeningens bestyrelse været travlt. På generalforsamlingen i 1985 fik bestyrelsen bemyndigelse til at forsøge oprettelse af et lossekompagni. Efter et tidskrævende arbejde synes dette at være lykkedes. Inden stiftelsen af lossekompagniet blev der afholdt 16 møder med de implicerede parter, desuden har foreningen gennemført møder med havnemyndighe-

der, arbejdsgiverforeningen og ikke mindst med S.I.D. Enkelte problemer har vist sig umuligt at løse, de er blevet behandlet med henblik på senere afklaring i det nye år, hvor nye overenskomstforhandlinger skal gennemføres.

Oprettelsen af lossekompaniet blev os pålagt af arbejdsministeriet for at skabe klare retningslinier m.h.t. arbejdsgiverforholdet mellem skippere og lastoptagere. Kompagniet tænkes oprettet som et anpartsselskab og vi indbød selskaberne: Fiskernes Fiskeindustri A.m.b.a., Skagen Truck Service ApS (S.T.S) og Kurt Carlsen Truckservice som mulige partnere. Efter førnævnte drøftelser stiftedes selskabet under navnet "Skagen Lossekompani A.p.S.". Skipperforeningen har 51 % og de tre nævnte selskaber tegner resten på lige fod. Inden vi tog initiativ til oprettelse af lossekompaniet, har der været ført oplysende forhandlinger med S.I.D. og losseklubben. Vi ville gerne kende deres stilling til sagen og indtrykket var velvilje og forståelse. Det håber vi må fortsætte i fremtiden til gavn for alle implicerede.

...

Skipperforeningen har afgivet de af F.F. lejede lokaler til lossekompaniet, dog har vi fået løfte om, at vor fane og papirer uændret kan opbevares som før.

"Skagen Lossekompani ApS" er således fra 1. januar arbejdsgiver for lastoptagerne, og vil tage sig af de problemer som måtte opstå. Selskabet er indmeldt i D.A. og vil derfra modtage den fornødne assistance. Der vil i fremtiden blive pålagt os mange byrder og forpligtelser, som vi ikke enkeltvis kan klare, ej heller skipperforeningen. Derfor må vi betragte lossekompaniet som eneste mulighed til at imødegå disse forpligtelser."

Ved brev af 3. oktober 1986 til S.I.D. - Skagen meddelte Skipperforeningen følgende:

"Til Deres behagelige orientering kan vi hermed meddele at vore bestræbelser på at få formaliseret arbejdsgiverforholdet omkring lastoptagning på Skagen Havn nu er resulteret i dannelse af "Skagen Lossekompani ApS" som fra den 1. januar 1987 vil varetage vore medlemmers interesse i relation til Dem."

I et udateret notat har Carl Jesper Hermansen redegjort for skipperforeningens rolle i forhold til Lossekompaniet. I notatet hedder det bl.a.:

"Jeg har været medlem af skipperforeningen i en lang årrække og også været bestyrelsesmedlem igennem mange år. Igennem de seneste år har jeg været formand for bestyrelsen.

Jeg er blevet bedt om at komme med en skriftlig redegørelse, da jeg ikke har mulighed for at møde i retten som vidne.

Historisk set var det skipperforeningen der 100% stod for overenskomsten mellem fiskeskipperne og lossere/lastoptagere. Igennem 70erne og 80erne hvor fiskeriet blev væsentligt mere omfattende, mente man i skipperforeningen, at arbejdsbyrden med at lave overenskomst var for stor til at formanden kunne varetage dette. Derfor besluttede man at oprette et selvstændigt selskab med både direktør og sekretariat.

Som det fremgår af den første overenskomstaftale i losseselskabets regi, viser det jo tydeligt at der var mange aktiviteter under denne overenskomst med optag af løs fisk, sortering og landing af konsumfisk udover selve foderfisk-overenskomsten.

Det blev besluttet i skipperforeningen at de aktører som arbejdet omfattede, skulle have en ejerandel i selskabet, men det var også vigtigt for skipperforeningen at de havde mere end 50% af ejerskabet.

Til at starte med var der 3 aktører som brugte Lossekompaniet. STS til håndtering af konsumfisk, FF Skagen til håndtering af foderfisk og yderligere et selskab, som brugte det til håndtering af konsumfisk.

På oprettelsestidspunktet af Lossekompaniet ejer skipperforeningen 51% og de øvrige 3 selskaber 17% hver. Det sidstnævnte selskab ønsker på et tidspunkt ikke at være med længere, og bliver købt ud af de øvrige. Herefter er ejerforholdet 60%, 20% og 20%. Senest er STS gået konkurs og derefter overgår STS' aktier i lige forhold til skipperforeningen og FF og herefter er ejerforholdet 75% og 25% med skipperforeningen som hovedaktionær.

Helt fra starten har det været sådan, at når der blev holdt generalforsamling i skipperforeningen har der sammenfaldende været afholdt generalforsamling i lossekompaniet, da det var skippernes overenskomst, der skulle drøftes og deraf havde de en naturlig interesse i lossekompaniet.

..."

I brev af 21. december 1986 til S.I.D. Skagen afd. anførte Fiskernes Fiskeindustri a.m.b.a. (nu FF Skagen A/S) bl.a.:

"Til afdelingens orientering har vi igennem en periode modtaget industrifisk fra islandske notbåde. Een til to både har ligget på tørn ved vor fabrik næsten kon-

stant. En del af disse både har ønsket assistance ved opløsning af fisken, nærmere bestemt 8 stk.

Det har som bekendt ikke været muligt at formå Skagen Losserklub til at bistå disse kuttere, hvorfor mandskabet om bord har losset selv. To store kuttere, som ønskede lossemandskab fra land, ændrede derfor kurs og har landet andetsteds. Losserklubben har således ikke ønsket at betjene disse islandske fartøjer og deres forholdsvis "lette" laster af lodde.

For tiden og måske indtil juni/juli i år vil der være forbud mod at fiske brisling i vore hjemlige farvande og med de mindre hjemmekuttere. Det vil derfor være nærliggende for fabrikken og dets medarbejdere at søge at sikre beskæftigelsen på fabrikken ved at forsøge at indkøbe blåhvilling, f.eks. fra danske og færøske notfartøjer.

Vi frygter dog, at Losserklubbens indstilling til losning af disse skibe eventuelt også kunne være negativ? Må vi eventuelt høre fra Dem?"

Den 18. marts 1987 blev der indgået følgende protokollat mellem FF Skagen og S.I.D. Skagen afd.:

"Der har d.d. været afholdt møde mellem firmaet Fiskernes Fiskeindustri a.m.b.a. og Sid Skagen afd. angående fremmed skibes landinger ved firmaets fabrik i Skagen.

Parterne enedes om følgende:

Ved alle fremmed skibes landinger (Notlandinger) hos fabrikken "Fiskernes Fiskeindustri a.m.b.a.", skal der ved hver last bruges lastfolk fra Skagen Losseklub. Der skal bruges lastfolk ved både laster af Lodde, såvel som blåhvilling.

De takster der er gældende i overenskomsten mellem Skagen Lossekompani og SID Skagen afd, er gældende i forholdet.

Denne aftale kan opsiges og forhandles efter samme retningslinier som overenskomsten mellem Skagen Lossekompani og SID Skagen afd."

Den 9. april 1987 blev der indgået følgende protokollat mellem Skagen Lossekompani, Skagen Losseklub og Sid Skagen afd.:

"Der har været afholdt forhandlingsmøde mellem "Skagen Lossekompani ApS" og Sid Skagen afd. angående fastsættelse af akkordtakst for sugelosning ved optagning af industrifisk, enedes parterne om følgende:

Taksten ansættes til 11,00 kr. pr. tusinde pund.

Aftalen er i alle henseender underkastet overenskomsten, med ændringer, indgået mellem "Skagen Lossekompani ApS" og Sid Skagen afd. og indsættes i overenskomsten.

Desuden er parterne enige om, at der skal bruges lastoptagere til alle skibe, i henhold til det indgåede protokollat mellem "Fiskernes Fiskeindustri a.m.b.a." og Sid Skagen afd.

Pumpen bruges til samtlige landinger, men hvis der på samme tid er to skibe kan kran også bruges".

De to protokollater fra marts og april 1987 blev indsat i overenskomsten i 1989, jf. nedenfor under overenskomstgrundlag.

Den 17. juni 2014 blev Skagen Lossekompani ApS taget under konkursbehandling på grundlag af selskabets egen begæring om konkurs.

Den 25. juni 2014 indgik FF Skagen sålydende lokalaftale med tillidsrepræsentanterne på virksomheden:

"Losning af skibe der medbringer proteinfisk/industrifisk, skal i videst mulig omfang udføres af skibenes egen besætning. I de tilfælde at medarbejdere fra FF Skagen deltager i losning udbetales et tillæg på 50 kr. pr. time, til de som deltager i losning. Medarbejdere fra FF Skagen som deltager i losningen, er de som fysisk befinder sig på skibet og som har skrevet sig på losselisten. Ordlyden af denne del af lokalaftalen, gælder til og med den 30/9 2014, hvorefter der evalueres på aftalen."

Ved brev af 26. juni 2014 til Dansk Arbejdsgiverforening anmodede LO om et fællesmøde. I brevet hedder det bl.a.:

"Sagen omhandler, at der siden 18. juni 2014 ikke antages havnearbejdere fra Skagen Losseklub til losning af skibe, der lander fisk til FF Skagen A/S.

Arbejdet har hidtil været overenskomstdækket mellem DI og Fagligt Fælles Forbund af overenskomst gældende for Skagen Lossekompani ApS.

Skagen Lossekompani gik konkurs den 18. juni 2014, hvorefter FF Skagen A/S angiveligt ikke længere føler sig forpligtet til, at lossearbejdet skal udføres af losseklubbens medlemmer.

Der har bestået et nært forhold mellem Lossekompaniet ApS og FF Skagen A/S. Der indgår således aftaler med sidstnævnte i overenskomst for Lossekompaniet.

Det er forbundets opfattelse, at arbejdet med losning af skibe, der lander fisk hos FF Skagen A/S, fortsat skal udføres af medlemmerne af losseklubben, men FF Skagen A/S har afvist at forhandle herom.”

I referatet af fællesmødet, der blev afholdt den 2. juli 2014, er bl.a. anført:

”Arbejdstagersiden fastholdt, at FF Skagen er forpligtet af hidtil gældende overenskomster, kutymen og aftaler for det pågældende arbejde uanset Lossekompaniet ApS ophør.

Arbejdsgiversiden konstaterede, at fra 18. marts 1987 findes et underskrevet dokument om anvendelse af lastefolk i givne situationer. Arbejdsgiversiden var af den opfattelse, at sagen drejer sig om fortolkning af hvornår, og i givet fald hvordan, FF Skagen er bundet af aftale af 18. marts 1987. En aftale om kun at anvende medlemmer af losseklubben er en eksklusivaftale, der ikke kan påberåbes. Man gjorde gældende, at sagen rettelig – og i hvert fald mest hensigtsmæssigt – må afgøres ved en faglig voldgift til afklaring af aftalens rækkevidde, også for så vidt angår spørgsmålet om FF Skagen A/S's forpligtelser i det hele taget i forhold til overenskomst mellem DIO II og 3F Frederikshavn gældende for arbejdere beskæftiget hos Skagen Lossekompani ApS.”

5. Overenskomstgrundlag

Ved stiftelsen i 1986 indtrådte Skagen Lossekompani ApS i den hidtidige overenskomst mellem Skagen Skipperforening og Specialarbejderforbundet i Danmark, Skagen Afdeling. I protokollat herom af 13. december 1986 er bl.a. anført:

”Når Skagen Lossekompani ApS starter sit virke, tiltræder kompaniet den overenskomst, der gælder for optagning af industrifisk ..., som er indgået mellem Skagen Skipperforening og SID Skagen afd. om dette arbejde.

Endvidere tiltræder kompaniet protokollat af 20/9-1985, for så vidt angår tilmeldepligt.

Endvidere er parterne enige om, at bestående lokalaftaler og kotumer ikke må forringes ved kompaniets overtagelse af overenskomsten.

Eventuelle nyansættelser eller omorganisering af arbejdet sker efter forhandling mellem kompagniet og Losseklubben.”

I foråret 1987 indgik Specialarbejderforbundet i Danmark, Skagen afdeling, og Foreningen af Arbejdsgivere i Skagen og Omegn overenskomst ”for arbejdere beskæftiget hos SKAGEN LOSSEKOMPAGNI APS” gældende fra 1. maj 1987.

Den 1. februar 1989 blev der mellem Specialarbejderforbundet i Danmark/Specialarbejderforbundet i Danmark, Skagen afd., og Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark indgået følgende protokollat:

”Mellem nedenstående parter drøftedes overenskomstforholdene vedrørende Skagen Lossekompagni A.m.b.A.

Parterne er enige om ved en teknisk redigering at indsætte i overenskomsten akkordtaksten for sugelosning med henvisning til protokollat af 9. april 1987 samt tidligere protokollat mellem Sid, Skagen og Fiskernes Fiskeindustri A.m.b.A.”

I den senest indgåede overenskomst mellem DI Overenskomst II (HTS-A Vendsyssel) og 3F Frederikshavn gældende for arbejdere beskæftiget hos Skagen Lossekompagni ApS (2014-2017) hedder det bl.a.:

”§ 1. Optagning af industrifisk til kran og pumpe

...

Der har den 18. marts 1987 været afholdt møde mellem firmaet ”Fiskernes Fiskeindustri A.m.b.A.” og 3F, Frederikshavn angående fremmed skibes landinger ved firmaets fabrik i Skagen.

Parterne enedes om følgende:

”Ved alle fremmed skibes landinger (Notlandinger) hos fabrikken ”Fiskernes Fiskeindustri A.m.b.A.” skal der ved hver last bruges lastfolk fra Skagen Losseklub. Der skal bruges lastfolk ved både laster af lodde såvel som blåhvilling.

Ved en forhandling den 9. april 1987 tiltrådte Skagen Lossekompagni ApS forannævnte, idet det stadfæstedes, at parterne er enige om, at der skal bruges lastoptagere til alle skibe i henhold til forannævnte.

Ovennævnte forhandlinger er under henvisning til protokollater af samme datoer en del af overenskomsten, jf. protokollat af den 1. februar 1989 indgået i København mellem overenskomstparterne.

...

§ 17 Nye arbejdsmetoder

Ved ændrede arbejdsmetoder eller nye arbejder skal der afholdes møde til drøftelse af de opståede forhold.

...

§ 20 Brug af lastfolk

Skagen Lossekompagni ApS og 3F, Frederikshavn er enige om, at man fuldt ud vil tilstræbe, at alle fiskekuttere, der lander i Skagen Havn, anvender mandskab blandt de personer, som normalt udfører lastoptagningsarbejde.”

6. Tidligere arbejdsretlige afgørelser om Skagen Lossekompagni

Opmandskendelse af 30. november 1977

I 1977 var der en voldgiftssag mellem på den ene side Foreningen af Arbejdsgivere i Skagen og Omegn for Skagen Lossekompagni ApS og på den anden side Specialarbejderforbundet i Danmark, Skagen Afdeling. Det pågældende lossekompagni var stiftet i 1976 og var således et andet selskab end det Skagen Lossekompagni ApS, som optræder i nærværende sag.

Sagen angik, om det nystiftede selskab Skagen Lossekompagni ApS var forpligtet til at overholde den overenskomst, som Skagen Skipper- og Interesseforening havde indgået med Specialarbejderforbundet i Danmark, Skagen Afdeling. Det fremgik af sagen, at Fiskernes Fiskeindustri A.m.b.a. og Superfos Nordjylland A/S havde stiftet Skagen Lossekompagni ApS med virkning fra den 1. januar 1977, og at de to fabrikker ejede anparterne i selskabet. Det nye selskab skulle give fiskerne tilbud om at få gennemført deres losning med selskabet som ansvarlig stevedor.

Om overenskomstforholdet mellem Skipperforeningen og Specialarbejderforbundet i Danmark er det i kendelsen anført, at losning af fisk på Skagen Havn siden omkring

1952 har været foretaget i henhold til overenskomst mellem Skagen Skipper- og Interesseforening og Specialarbejderforbundet i Danmark, Skagen Afdeling, og det er nærmere beskrevet, hvordan samarbejdet omkring losningen nærmere var tilrettelagt mellem skipperne, losseklubben og ladningsmodtagerne.

Under sagen gjorde Specialarbejderforbundet i Danmark bl.a. gældende, at Fiskernes Fiskeindustri og Superfos Nordjylland med rette havde været opfattet som arbejdsgiverparter i overenskomsten med hensyn til de for dem bestemte laster. Forbundet henviste herved bl.a. til, at det var de to fabrikker, der stod for beregningen af betalingen til lastoptagerne, og ved uoverensstemmelser havde der været "forhandlet mellem fagforeningen (Losseklubben) og de to fabrikker". Forbundet henviste endvidere til en opmandskendelse af 28. juni 1977 (Esbjerg-sagen), hvor opmanden havde fastslået, at tre fabriksvirksomheder, der havde oprettet "Esbjerg Losse- og Lastekompagni ApS", ikke ved at overføre lossearbejdet til et nyt af dem oprettet og ejet selskab havde kunnet frigøre sig fra losseoverenskomsten.

I opmandskendelsen af 30. november 1977 anførte opmanden, at der ikke kunne gives Specialarbejderforbundet i Danmark medhold i, "at de nævnte fabrikker ved deres medvirken til praktiseringen af "Skipperaftalen" er blevet arbejdsgiverpart i denne overenskomst."

Om specialarbejderforbundets henvisning til kendelsen i Esbjerg-sagen anførte opmanden:

"Opmanden er enig med [Specialarbejderforbundet i Danmark] i, at sagen frembyder klare lighedspunkter med den ved opmandskendelsen af 28. juni 1977 afgjorte sag om Esbjerg Losse- og Lastekompagni ApS. Imidlertid finder opmanden, at der ... ikke er en sådan identitet til stede mellem ejerne af Skagen Lossekompagni ApS og arbejdsgiversiden i overenskomsten med Skagen Skipper- og Interesseforening, nemlig fiskeskipperne, at sagen kan sidestilles med Esbjerg-sagen. I den nævnte sag ejedes det nye selskab nemlig af de tre fabrikker, som var overenskomstparter i den "gamle" losningsoverenskomst. Det findes herefter afgørende betænkeligt at statuere, at Skagen Lossekompagni ApS er bundet af overenskomsten mellem fagforeningen og Skagen Skipper- og Interesseforening."

Arbejdsrettens dom af 6. april 1995

I juli og september 1993 havde lastoptagere etableret overenskomststridige arbejdsvægringer over for Skagen Lossekompani ApS. I sagen påstod arbejdsgiversiden dem i den anledning idømt en bod. Fra arbejdstagerside blev der nedlagt påstand om, at Skagen Lossekompani havde begået overenskomstbrud ved ikke at sikre, at der i alle tilfælde blev anvendt lastoptagere ved losning af fiskekutterne i Skagen Havn.

Om baggrunden for arbejdstagersidens påstand fremgår bl.a. følgende af sagsfremstillingen i dommen:

”Natten til den 15. august 1993 konstaterede medlemmer af Specialarbejderforbundet i Danmark, at fire Skagenbåde, hvis skippere alle er medejere af Lossekompaniet, og hvoraf én er bestyrelsesmedlem, lossede industrifisk uden brug af lastoptagere. Der blev anvendt fiskepumper til opløsningen, der i øvrigt blev udført ved hjælp af lossetårn og lastbiler, der var stillet til rådighed af virksomheder, som er medejere og stiftere af Skagen Lossekompani ApS.”

Under proceduren blev det fra arbejdstagersiden gjort gældende bl.a.:

”Det må lægges til grund, at protokollaterne af 18. marts og 9. april 1987, der ifølge § 1 i 1993-overenskomsten blev gjort til en del af denne, omfatter såvel fremmede skibe som skibe hjemmehørende i Skagen havn. At kun fremmede skibe blev direkte nævnt i det første af protokollaterne, skyldtes, at forpligtelsen efter begge parter opfattelse allerede gjaldt hjemlige skibe.”

Fra arbejdsgiversiden blev det heroverfor anført:

”Overenskomstens § 1 angår alene optagning af industrifisk, og af henvisningen til protokollatet af 9. april 1987, der igen henviser til protokollatet af 18. marts 1987, fremgår, at disse alene omfatter fremmede skibe.”

I sagsfremstillingen i dommen er i øvrigt bl.a. refereret en opmandskendelse af 28. marts 1993 i en faglig voldgift angående spørgsmålet om, hvorvidt der var pligt til at benytte lastoptagere til opløsning af hele laster af konsumsild.

I dommen anførte Arbejdsretten følgende om spørgsmålet om Lossekompaniets påståede brud på overenskomsten:

”Ved opmandskendelsen af 28. marts 1993 blev der ikke givet Specialarbejderforbundet i Danmark medhold i, at der skal anvendes lastoptagere til opløs-

ning af hele laster ved losning af konsumsild, herunder ved delvis pumpelosning, men det udtaltes, at Lossekompaniet i henhold til overenskomstens § 14 [2014-overenskomstens § 17] burde have optaget forhandlinger med forbundet om de ændrede arbejdsfunktioner på trawlerne. Der var således særlig anledning til at drøfte spørgsmålet om en pligt til at benytte lastoptagere under overenskomstforhandlingerne i 1993, der resulterede i, at der i 1993-overenskomsten blev udformet særskilte bestemmelser om optagning af henholdsvis industri- og konsumfisk, mens bestemmelsen i den tidligere § 17, nu § 19 [2014-overenskomstens § 20], forblev uændret. Ifølge sidstnævnte bestemmelse skal parterne tilstræbe at anvende lastoptagere, og der kan ikke heraf udledes nogen pligt for fiskeskipperne til at benytte lastoptagere, hvis de selv ønsker at udføre losningen, typisk ved pumpning.

For så vidt angår konsumfisk, blev det spørgsmål, der forelå til afgørelse i voldgiftssagen, afklaret med bestemmelsen i overenskomstens § 3, der ved prisfastsættelsen forudsætter, at benyttelse af lastoptagere kan begrænses til en del af losningen. Heller ikke af overenskomstens § 1 om optagning af industrifisk kan udledes, at der skulle være pligt for fiskeskipperne til – mod eget ønske – at benytte lastoptagere ved alle losninger. ... Herefter finder Arbejdsretten det ikke godtgjort, at der er begået overenskomstbrud ved, at fiskeskipperne i en række tilfælde har undladt at benytte lastoptagere.”

Arbejdsrettens dom af 29. juni 2000

Sagen angik bl.a., om Skagen Lossekompani ApS havde brudt overenskomsten ved at losse industrifisk uden brug af lastoptagere.

I sagsfremstillingen i dommen er dele af overenskomstens § 1 om optagning af industrifisk til kran og pumpe citeret, herunder det indarbejdede protokollat af 9. april 1987 om, ”at der skal bruges lastoptagere til alle skibe i henhold til forannævnte”. I sagsfremstillingen er endvidere anført bl.a.:

”Den 2. september 1998 landede notbåden NC 111, Trondur i Gøtu, ca. 640 tons sild i Skagen Havn. Lasten blev samme dag kontrolleret af Fiskerikontrollen. Losningen skete uden brug af lastoptagere. Det viste sig, at alene ca. 51 tons af sildene kunne anvendes til konsum. Resten, ca. 589 tons, blev kørt til Fiskernes Fiskeindustri, hvor sildene blev forarbejdet til fiskemel.

...

Parterne er under sagen enige om, at der efter overenskomsten skal anvendes lastoptagere ved losning af industrifisk, mens der ikke er krav om anvendelse af lastoptagere ved losning af fisk til konsum.”

Arbejdsrettens præmisser indledes på følgende måde:

”Det følger af overenskomsten, at der ved losningen den 2. september 1998 af Trondur i Götu skulle anvendes lastoptagere fra Skagen Losseklub, såfremt det kan lægges til grund, at losningen angik industrifisk, hvorimod et sådant krav ikke kan rejses, såfremt losningen angik fisk til konsum.”

Da det ikke fandtes godtgjort, at det inden losningen eller straks efter dennes påbegyndelse måtte stå klart, at en væsentlig del af lasten ville blive anvendt til industriformål, blev Skagen Lossekompagni ApS frifundet.

7. Forklaringer

Morten Frost har forklaret bl.a., at han er tillidsmand og har været medlem af Losseklubben i 25 år. Den 17. juni 2014 gav direktøren for Lossekompagniet en orientering om konkursen. Kort tid efter var der en landing af industrifisk, hvor Losseklubben ikke var blevet kontaktet. Der blev holdt et dialogmøde på 5 minutter, hvor FF Skagen tilkendegav, at man ikke mente sig bundet af overenskomsten. Lastoptagerne er løsarbejdere, der står til rådighed hver dag hele ugen. Arbejdet er sæsonbetonet. Den konkrete hyring af lastoptagere foregår ved, at FF Skagen ringer til telefonvagten hos lastoptagerne, når der er et skib på vej ind med en last. Telefonvagten tager så kontakt til dem, der står for tur til at udføre arbejdet. Efter lossearbejdet er udført, laver lastoptagerne en arbejdsseddel til Lossekompagniet, som på grundlag heraf sender en regning til FF Skagen. FF Skagen betaler regningen til Lossekompagniet, og Lossekompagniet udbetaler løn til lastoptagerne. FF Skagen har bl.a. deltaget som ligeværdig part i mæglingsmøder om ventetid og i forhandlinger om nyt arbejde. I protokollatet af 18. marts 1987 tager udtrykket ”fremmede skibe” sigte på skibe, der ikke er hjemmehørende i Skagen. Ved losning af hjemmehørende skibe har man altid brugt lastoptagere. Ved taksterne i overenskomsten er der taget højde for, at der gælder en lavere takst, når det er muligt at losse store mængder pr. time. Vidnet har tjent mellem 290.000 kr. og 517.000 kr. om året inden for de seneste 4 år. Efter Lossekompagniets konkurs udføres lastoptagningsarbejdet af folk fra

skibene og af ansatte fra FF Skagen. Losseklubben består af 22 medlemmer. Der er nogle gamle vedtægter, som siger noget om medlemskab af fagforeningen. Man kontrollerer ikke for medlemskab, men man går ud fra, at de er medlemmer af 3F. De fleste har været medlem af Losseklubben i mange år. Optagelse i Losseklubben af nye lastoptagere foregår ved, at den interesserede spørger medlemmer af klubben, om han kan blive optaget.

Lars Lauenborg har forklaret bl.a., at han er mangeårigt medlem af Losseklubben. I tiden før 1987 arbejdede lastoptagerne for skipperne. Mønstring foregik dengang ligesom i dag ved, at lastoptagerne blev kontaktet af FF Skagen. Lastoptagernes arbejdsedler blev afleveret til Skipperforeningen. Han er usikker på, om FF Skagen indbetalte direkte til lastoptagernes bankkonti. Han mener, at medlemmer af Losseklubben skal være medlemmer af 3F. Før Lossekompagniets konkurs deltog fra FF Skagen kun kranføreren i losningen. Efter konkursen deltog også andre ansatte fra FF Skagen og underentreprenører.

Jens Borup, bestyrelsesformand i FF Skagen, har forklaret bl.a., at det nu er hovedreglen, at skibets besætning selv står for losningen. FF Skagen stiller i så fald kun med en kranfører ligesom før, da det var lastoptagerne, der udførte lossearbejdet. For det meste kan losningen klares af to mænd, der står oppe ved lugen og spuler ned i lastrummet. Først når der er ca. 10% af lasten tilbage, må der en mand ned i lastrummet for at spule fisken hen til pumpen. Der er sket en teknologisk udvikling af lossemetoderne gennem tiderne. Frem til 1980 brugte man skovle og kasser. I 1980'erne gik man over til at bruge kop-elevator, og fra omkring 1990 vandt pumpeметoden frem. Den seneste udvikling er vakuumpumpeметoden. Denne teknologiske udvikling af lossemetoderne har sammen med udviklingen i skibene størrelse og indretning betydet, at der i dag kan losse betydeligt større mængder fisk på kortere tid og ved brug af mindre mandskab. I 2000 kunne man losse 50-60 tons i timen, mens man i dag kan losse 100-120 tons i timen afhængigt af fiskens art og skibets tankstørrelse. Andelshaverne i FF Skagen kom oprindeligt kun fra Skagen. I 1982-83 kom andelshavere til fra Hirtshals på grund af bedre priser i Skagen. Ved omdannelsen til et aktieselskab i 2013 var der 27 aktive andelshavere tilbage, og blandt aktionærene i FF Skagen i dag er der bl.a. svenskere. Formålet med omdannelsen var at bevare arbejdspladser i Skagen. Han har siddet i Lossekompagniets bestyrelse som repræsentant for skipperne. Lossekompagniet og de tilknyttede lastop-

tagere stod ikke kun for losning af fisk til FF Skagen. De tog sig også af losning af konsumfisk til auktion og losning af fisk, der skulle bruges til minkfoder. Det var skibet, der var bestiller af losningen. Når skibet var på vej ind, ringede det til FF Skagen, der ringede videre til den, der havde vagten for lastoptagerne. Indtil 2005 var det skibene, der betalte for losningen. Fra 2005 betalte FF Skagen først halvdelen og senere det hele for at friholde skibene for denne udgift. Lossekompaniet sendte faktura til FF Skagen, som betalte, hvorefter Lossekompaniet betalte løn til lastoptagerne. Han har været med til forhandlinger og drøftelser vedrørende lastoptagning på grund af den interesse, FF Skagen har i at få tilført fisk til virksomheden, og for at bidrage med viden om teknikken i det. Ved udtrykket "fremmede skibe" i protokollen af 18. marts 1987 menes skibe, der ikke ejes af andelshavere.

John Bruun Christensen, råvarechef i FF Skagen, har forklaret bl.a., at han kan bekræfte Jens Borups oplysninger om den teknologiske udvikling og om den konkrete mønstringsprocedure. FF Skagen videreformidlede oplysningerne fra skibene om ankomsttidspunkt og lastens størrelse til lastoptagerne. FF Skagen instruerede ikke lastoptagerne om, hvordan arbejdet skulle udføres. Efter Lossekompaniets konkurs har ca. halvdelen af skibene klaret losningen ved eget pumpesystem og egne folk.

John Carlson, formand i FF Skagen, har forklaret bl.a., at de ved den første losning efter Lossekompaniets konkurs gennemførte losningen med betydeligt færre mand end der skulle være brugt, hvis lastoptagerne skulle have udført arbejdet.

Mark Lonsdale, arbejdsmiljørepræsentant i FF Skagen, har forklaret bl.a., at han i anledning af et tilfælde, hvor to lastoptagere havde været udsat for giftige gasarter under lossearbejdet, rettede henvendelse til direktøren for Lossekompaniet, Leif Thellefsen. Der blev holdt et møde, og det endte med, at Leif Thellefsen gav lastoptagerne påbud om at sørge for at anvende ventilationssystemet i lastrummene.

Johannes Palsson, CEO i FF Skagen, har forklaret bl.a., at FF Skagen har godt 100 ansatte og en omsætning på 1,7 mia. kr. På et tidspunkt henvendte Lossekompaniets bank sig til FF Skagen og oplyste, at der var behov for en kapitaltilførsel til Lossekompaniet, der var økonomisk nødlidende. FF Skagen ønskede ikke at tilføre Lossekompaniet kapital, da det var en dårlig forretning. Efter Lossekompaniets konkurs står skibene som hovedregel selv for losningen, og FF Skagen hjælper til, hvis skibene ønsker det. Lastoptagningsarbejdet er organiseret på forskellig måde i forskel-

lige havne. I Grenå, Thyborøn og Hanstholm er det et frit valg for skibene, om de vil gøre brug af lastoptagere. I Norge losses skibene som hovedregel selv. I Island er der et integreret ejerskab mellem fabrik, skibe mv.

8. Parternes argumentation

Klager, Landsorganisationen i Danmark for Fagligt Fælles Forbund, har gjort gældende, at FF Skagen er forpligtet til at iagttage overenskomsten for lastoptagere indgået for det nu konkursramte Skagen Lossekompani ApS med tilhørende protokollater og kutymer, herunder at anvende lastoptagere, der hidtil har udført arbejdet på Skagen Havn.

Der er arbejdsretlig identitet mellem FF Skagen og Skagen Lossekompani, og FF Skagen kan ikke frigøre sig fra overenskomsten med tilhørende protokollater og kutymer ved at hjemtage arbejdet fra Lossekompaniet. FF Skagen er ejermæssigt og ledelsesmæssigt nært forbundet med Skagen Lossekompani. FF Skagen er medejer af Skagen Lossekompani, og der er et betydeligt sammenfald i den personkreds, der ejer og leder de to virksomheder. FF Skagen er part i flere aftaler/protokollater vedrørende lastoptagernes løn- og arbejdsforhold, herunder protokollat af 18. marts 1987 mellem FF Skagen og SID Skagen Afdeling om, at der kun må bruges lastfolk fra Losseklubben, og dette protokollat er optaget som en del af overenskomsten. FF Skagen har endvidere deltaget på arbejdsgiverside i drøftelser og forhandlinger om vilkårene ved lastoptagning, herunder om bemanning og aflønning. Ved organiseringen af arbejdet på havnen har FF Skagen haft direkte kontakt til lastoptagerne om arbejdets udførelse. Meddelelse om hyring af arbejdskraft er foretaget direkte fra FF Skagen til lastoptagerne, når skibene har meldt deres laster ind til FF Skagen. FF Skagen har kun betalt et fast gebyr til Lossekompaniet for losninger uanset arbejdets omfang. Lossekompaniet har kun fungeret som et administrationskontor. Materiel, der anvendes til losning, tilhører FF Skagen. FF Skagen har således reelt optrådt som arbejdsgiver i forhold til lastoptagerne og bør ikke kunne komme uden om overenskomsten ved at lade Skagen Lossekompani gå konkurs.

FF Skagens forpligtelse til at iagttage de hidtidige overenskomstmæssige vilkår og til at anvende lastoptagere til arbejdet følger også af protokollatet af 18. marts 1987. I

det omfang protokollatet anses for at indbefatte en eksklusivbestemmelse, der ikke kan håndhæves, berettiger det ikke FF Skagen til ikke at benytte de lastoptagere, som hidtil har udført arbejdet. Det vil stride mod foreningsfrihedsloven, hvis medlemmer af Losseklubben udelukkes, blot fordi de er medlemmer af 3 F. Ved udtrykket "fremmede skibe" i protokollatet forstås skibe, som ikke er hjemmehørende i Skagen.

Klager har til støtte for, at FF Skagen er bundet af overenskomsten gældende for arbejdere beskæftiget hos Skagen Lossekompagni, subsidiært gjort gældende, at der er sket virksomhedsoverdragelse. Skagen Lossekompagnis virksomhed udgøres i det væsentlige af selve lastoptagningsopgaven. Denne opgave er efter konkursen overtaget af FF Skagen. Da FF Skagen således har overtaget Skagen Lossekompagnis virksomhed uden at have frasagt sig overenskomsten, er FF Skagen indtrådt i Skagen Lossekompagnis overenskomstmæssige forpligtelser.

De overenskomstmæssige forpligtelser om brug af mandskab til lastoptagning og betaling for arbejdet er ikke bortfaldet som følge af bristede forudsætninger. Der er ikke indtrådt nye, uforudsete forhold omkring lastoptagningsarbejdet. Arbejdet er ikke forsvundet. Det udføres nu bare af andre, herunder af ansatte hos FF Skagen, jf. herved lokalaftalen af 25. juni 2014. Overenskomsten blev fornyet så sent som i foråret 2014 uden forbehold. Hvis der er tale om nye eller ændrede arbejdsmetoder, må dette i øvrigt rejses og drøftes mellem parterne i overensstemmelse med overenskomstens § 17.

Indklagede, DI Overenskomst I ved DI for FF Skagen, har gjort gældende, at FF Skagen ikke kan pålægges at benytte lastoptagere fra Skagen Losseklub. FF Skagen er ikke forpligtet af overenskomsten gældende for arbejdere beskæftiget hos Skagen Lossekompagni. Det er Lossekompagniet, der er overenskomstforpligtet arbejdsgiver i forhold til lastoptagerne, og med dette selskabs konkurs er overenskomstforholdet ophørt. FF Skagen har ikke udøvet faktisk arbejdsgivervirksomhed i forhold til lastoptagerne. FF Skagen er ladningsmodtager, mens det er Lossekompagniet, der er arbejdsgiver i forhold til lastoptagerne. Der er heller ikke arbejdsretlig identitet mellem FF Skagen og Skagen Lossekompagni. Det var Skipperforeningen, der tog initiativ til at oprette Lossekompagniet. Skipperforeningen ejer størstedelen af anparterne i Lossekompagniet og har 4 medlemmer af bestyrelsen. FF Skagen er mindre-

talsanpartshaver og har kun et medlem af bestyrelsen. FF Skagen og Skagen Lossekompagni opererer inden for forskellige virksomhedsområder. FF Skagen producerer fiskeolie og fiskemel, mens Lossekompaniet udfører lossearbejde for kunderne, herunder for FF Skagen. Arbejdsretlig identitet har i praksis været statueret i tilfælde, hvor en overenskomstforpligtet har forsøgt at organisere sig ud af en overenskomst i stedet for at opsiges den på normal måde. FF Skagen har aldrig været overenskomstforpligtet i forhold til lastoptagerne, og der er ikke tale om et misbrugs- eller omgåelsestilfælde, der kan rammes af synspunktet om arbejdsretlig identitet.

Der er ikke sket virksomhedsoverdragelse efter virksomhedsoverdragelsesloven. Der er intet overdraget fra Lossekompaniet til FF Skagen. Aktiviteten med industrilosning er blot ophørt i det nu konkursramte selskabs regi. Det karakteristiske for Lossekompaniets virksomhed var arbejdskraften. Lastoptagerne er ikke blevet ansat hos FF Skagen, og de er i øvrigt løsarbejdere, der ikke er i ansættelsesforhold. FF Skagen er således ikke indtrådt i Lossekompaniets overenskomstmæssige forpligtelser over for lastoptagerne.

Men selv om det måtte blive lagt til grund, at FF Skagen er bundet af overenskomsten, så indeholder overenskomsten ikke en pligt til at benytte lastoptagere, jf. overenskomstens § 20 og Arbejdsrettens dom af 6. april 1995. Protokollatet af 18. marts 1987 forpligter heller ikke FF Skagen til at tvinge skipperne til at bruge lastoptagere. Dette protokollat har i øvrigt ikke længere nogen selvstændig betydning. I 1989 blev protokollatet indsat i overenskomsten, og det er dermed gjort til en del af overenskomsten, som er bortfaldet ved Lossekompaniets konkurs. Hvis FF Skagen måtte være bundet af overenskomsten/protokollatet, så omfatter pligten til at anvende lastoptagere fra Losseklubben alene skibe, der er fremmede, hvorved må forstås skibe, som ikke ejes af andelshavere/aktionærer i FF Skagen. Ved losning af skibe, der ejes af andelshavere/aktionærer i FF Skagen, gælder der under alle omstændigheder ingen pligt til at anvende lastoptagere fra Losseklubben.

En eventuel pligt til at benytte lastoptagere fra det nu konkursramte Lossekompani og dermed fra Losseklubben er bortfaldet som følge af bristede forudsætninger. Den teknologiske udvikling indebærer, at mængden af fisk, der kan losses på en time, er fordoblet på 14 år, og losning kræver langt mindre mandskab end tidligere, hvor der

var mere manuelt arbejde forbundet med at bringe lasten af fisk i land. De store skibe har nu deres eget losseudstyr. Timelønnen for lastoptagere er steget voldsomt i de senere år, og arbejdsindsatsen står ikke i rimeligt forhold til aflønningen.

Hvis det måtte blive lagt til grund, at FF Skagen er bundet af overenskomsten gældende for lastoptagerne eller af protokollatet af 18. marts 1987, må der under alle omstændigheder være tale om en fri antagelsesret. Hidtil har Losseklubben haft eneret til at anvise klubbens egne medlemmer til opgaverne på havnen. Losseklubben er en sektion under 3F, og ordningen er derfor i strid med § 4 c, stk. 1 og 3, i foreningsfrihedsloven og dermed ugyldig. Hvis FF Skagen er bundet i forhold til lastoptagerne – hvad enten det er efter overenskomsten eller efter protokollatet af 18. marts 1987 – kan virksomheden således ikke forpligtes til at lade Losseklubben stå for anvisningen af arbejdskraft eller til kun at benytte medlemmer af Losseklubben som lastoptagere.

9. Opmandens bemærkninger og afgørelse

Generelt om overenskomstforholdet særligt med hensyn til pligten til at benytte lastoptagere

Fra omkring 1952 og frem til 1987 har losning af fisk på Skagen Havn været foretaget i henhold til overenskomst mellem Skagen Skipper- og Intereseforening og Specialarbejderforbundet i Danmark, Skagen Afdeling. Denne overenskomst indeholdt ingen bestemmelser om pligt til at anvende lastoptagere, men i § 17 var der en bestemmelse, hvorefter ”man fuldt ud vil tilstræbe, at alle fiskekuttere, der lander i Skagen havn, anvender mandskab blandt de personer, der normalt udfører lastoptagningsarbejde.”

I 1986 blev Skagen Lossekompagni ApS stiftet. Ifølge beretningen for 1986 fra Skipperforeningens formand skete oprettelsen af Lossekompagniet på baggrund af et pålæg fra Arbejdsministeriet om, at der skulle skabes klare retningslinjer mht. arbejdsgiverforholdet mellem skipperne og lastoptagerne. Fra den 1. januar 1987 blev Lossekompagniet herefter arbejdsgiver for lastoptagerne, og Skipperforeningen var ikke længere overenskomstpart.

I den første overenskomst, der efter stiftelsen af Lossekompaniet blev indgået mellem Foreningen af Arbejdsgivere i Skagen og Omegn og Specialarbejderforbundet i Danmark, Skagen Afdeling, blev bestemmelsen fra den hidtidige overenskomsts § 17 om at tilstræbe anvendelse af personer, der normalt udfører lastoptagningsarbejde, videreført uændret.

Ved protokollat af 1. februar 1989 blev det mellem overenskomstparterne aftalt, at de to protokollater af henholdsvis 18. marts 1987 og 9. april 1987 skulle indsættes i overenskomsten. I kraft af denne integrering af protokollaterne i overenskomsten var der nu en overenskomstmæssig pligt til i visse tilfælde at anvende lastoptagere.

Det findes mest nærliggende at forstå de to protokollater og forholdet mellem disse og overenskomstens § 20 på den måde, at der ved landinger af industrifisk til FF Skagen A/S er pligt til at anvende lastoptagere, når der er tale om fremmede skibe. I forhold til landinger af fisk til FF Skagen fra ikke-fremmede skibe gælder alene overenskomstens § 20 om at tilstræbe at anvende mandskab blandt de personer, der normalt udfører lastoptagningsarbejde. Der er ikke dokumenteret nogen kutyme, hvorefter der skulle være en egentlig pligt til at anvende lastoptagere ved losning af industrifisk fra ikke-fremmede skibe.

Den her anlagte forståelse ses at være i overensstemmelse med Arbejdsrettens domme af 6. april 1995 og af 29. juni 2000. Det bemærkes herved, at de fartøjer, der var blevet losset uden brug af lastoptagere i dommen fra 1995, var "fire Skagenbåde", hvilket ikke fandtes at udgøre et overenskomstbrud. Og i dommen fra 2000, hvor det blev lagt til grund, at der som udgangspunkt var pligt til at anvende lastoptagere, drejede det sig om losning af industrifisk til FF Skagen fra en notbåd med betegnelsen "NC 111, Trondur i Götu", hvilket må antages at være et fremmed skib.

Sagens hovedspørgsmål

Hovedspørgsmålet i sagen er herefter, om den pligt, der efter det foran anførte påhvilede det nu konkursramte Skagen Lossekompani ApS som arbejdsgiver efter overenskomsten til i visse tilfælde at anvende lastoptagere ved losning af skibe med industrifisk til FF Skagen, også kan gøres gældende over for FF Skagen. Med den præcisering af påstanden, som klager har foretaget, omfatter tvisten ikke tilfælde, hvor fiskefartøjerne selv foretager losningen med mandskab fra egen besætning.

Til støtte for, at FF Skagen i det anførte omfang er forpligtet over for lastoptagerne, har klager gjort gældende, at der er arbejdsretlig identitet mellem FF Skagen og Skagen Lossekompagni, at der er sket virksomhedsoverdragelse fra Skagen Lossekompagni til FF Skagen, og at FF Skagen ved protokollatet af 18. marts 1987 har påtaget sig en selvstændig pligt sig til at anvende lastoptagere og til at gøre det på overenskomstens vilkår.

Ad arbejdsretlig identitet

Lastoptagerne på Skagen Havn er løsarbejdere, der antages til at udføre konkrete arbejdsopgaver bl.a. med at losse fisk fra fiskefartøjerne. Indtil 1986 var lastoptagernes løn- og arbejdsvilkår reguleret i en overenskomst med Skagen Skipper- og Intereseforening. I 1986 blev Skagen Lossekompagni ApS stiftet på initiativ af Skipperforeningen og med denne forening som hovedanpartshaver. FF Skagen var en af tre mindretalsanpartshavere, der hver havde ca. 17 % af anparterne på stiftelsestidspunktet. Fra den 1. januar 1987 blev Lossekompagniet herefter arbejdsgiver for lastoptagerne. Siden 1987 har overenskomsten været benævnt "overenskomst gældende for arbejdere beskæftiget hos Skagen Lossekompagni ApS", og Skagen Lossekompagni er bl.a. nævnt i overenskomstens § 20. I de to sager fra 1995 og 2000, der har været behandlet i Arbejdsretten, har der fra arbejdstagerside været nedlagt påstand om, at Skagen Lossekompagni havde begået brud på den nævnte overenskomst.

Det kan således lægges til grund, at det er Skagen Lossekompagni, der er – og også til stadighed har været opfattet som – overenskomstforpligtet arbejdsgiver i forhold til lastoptagerne. Spørgsmålet er, om overenskomstforpligtelsen ud fra et synspunkt om arbejdsretlig identitet kan udstrækkes til også at gælde for FF Skagen.

Det forhold, at der er et vist ejer- og ledelsesmæssigt sammenfald mellem FF Skagen og Skagen Lossekompagni, kan ikke i sig selv føre til, at FF Skagen i relation til de overenskomstmæssige forpligtelser identificeres med Skagen Lossekompagni, og der foreligger efter opmandens opfattelse heller ikke andre omstændigheder, der kan føre til en sådan bedømmelse.

Som nævnt var det Skipperforeningen, der var overenskomstpart forud for stiftelsen af Lossekompagniet. FF Skagen havde ikke andel i den "gamle" overenskomst, og

der var således ingen overenskomstmæssige forpligtelser i forhold til lastoptagerne, som FF Skagen kunne blive frigjort for ved etableringen af nyordningen i 1987 med Lossekompaniet som overenskomstforpligtet arbejdsgiver. Allerede af denne grund kan etableringen af Lossekompaniet ikke anses som et forsøg fra FF Skagens side på at komme ud af en overenskomstmæssig forpligtelse.

Heller ikke det forhold, at FF Skagen som modtager af lasten medvirker til at hyre lastoptagere ved direkte kontakt til disse, kan føre til, at FF Skagen har gjort sig til arbejdsgiver i forhold til lastoptagerne.

Som ovenfor nævnt besluttede overenskomstparterne i 1989 at indsætte protokollaterne af 18. marts 1987 og 9. april 1987 i overenskomsten. Når protokollatet af 18. marts 1987, der havde FF Skagen som part, blev indsat, skyldes det formentlig, at protokollatet af 9. april 1987 med Lossekompaniet som part knyttede sig til og ikke kunne forstås uafhængigt af dette protokollat. Det er i øvrigt ikke oplyst, om FF Skagen var involveret i beslutningen om at indsætte protokollaterne i overenskomsten, og allerede af denne grund indebærer indsættelsen af protokollatet af 18. marts 1987 i overenskomsten ikke, at FF Skagen har gjort sig til part i overenskomsten.

På den baggrund – og da det, klager i øvrigt har anført om dette spørgsmål, ikke kan føre til et andet resultat – er det opmandens opfattelse, at der ikke er grundlag for at statuere arbejdsretlig identitet mellem Lossekompaniet og FF Skagen.

Ad virksomhedsoverdragelse

FF Skagen har ikke ved aftale fået overdraget aktiver fra Lossekompaniet og har heller ikke de facto overtaget nogen aktiver fra den nu konkursramte virksomhed. FF Skagen har endvidere ikke overtaget medarbejdere, herunder lastoptagere, der har været beskæftiget hos Lossekompaniet. Det forhold, at arbejde med lastoptagning er ophørt med at blive udført i det nu konkursramte selskabs regi og i stedet nu udføres af andre, herunder af kunderne selv, er ikke tilstrækkeligt til, at Lossekompaniets virksomhed med lastoptagning kan anses for overdraget til dem, der nu udfører arbejdet.

Der findes således ikke grundlag for at fastslå, at FF Skagen i kraft af reglerne om virksomhedsoverdragelse er indtrådt i Lossekompaniets overenskomstmæssige forpligtelser over for lastoptagerne.

Ad protokollatet af 18. marts 1987.

De centrale dele af protokollatet af 18. marts 1987 mellem FF Skagen og SID, Skagen afdeling, er sålydende:

”Ved alle fremmed skibes landinger (Notlandinger) hos fabrikken ”Fiskernes Fiskeindustri a.m.b.a.”, skal der ved hver last bruges lastfolk fra Skagen Losseklub. ...

De takster der er gældende i overenskomsten mellem Skagen Lossekompagni og SID Skagen afd., er gældende i forholdet.

Denne aftale kan opsiges og forhandles efter samme retningslinier som overenskomsten mellem Skagen Lossekompagni og SID Skagen afd.”

Ved denne aftale har FF Skagen forpligtet sig til at gøre brug af arbejdsydelser fra lastoptagere fra Skagen Losseklub, når der skal losses industrifisk til fabrikken fra fremmede skibe. Aftalen er ikke tidsbegrænset. For så vidt angår takster og opsigelse/forhandlinger henvises i aftalen til ”overenskomsten mellem Skagen Lossekompagni og SID Skagen afd.”.

Den 9. april 1987 indgik Skagen Lossekompagni, Skagen Losseklub og SID Skagen afd. et protokollat, hvori ”parterne [var] enige om, at der skal bruges lastoptagere til alle skibe i henhold til det indgåede protokollat mellem ”Fiskernes Fiskeindustri a.m.b.a.” og Sid Skagen afd.”, og den 1. februar 1989 indgik overenskomstparterne aftale om at indsætte de to protokollater i overenskomsten.

Som følge af den tætte sammenhæng mellem aftalen af 18. marts 1987 og overenskomsten må det antages, at den forpligtelse, som FF Skagen ved aftalen har påtaget sig til at aftage arbejdsydelser fra lastoptagerne fra Skagen Losseklub, tager sigte på den situation, at ydelserne leveres med Skagen Lossekompagni som arbejdsgiver i henhold til overenskomsten. Det må således antages at ligge uden for aftalens forudsætninger at regulere, hvad der skal gælde for det tilfælde, at Lossekompagniet ikke længere eksisterer som overenskomstforpligtet arbejdsgiver for lastoptagerne, og der heller ikke er en anden virksomhed, der har overtaget Lossekompagniets stilling som arbejdsgiver for lastoptagerne. Det bemærkes herved, at hvis FF Skagen pålægges at anvende lastoptagere fra Skagen Losseklub, efter at Lossekompagniet er gået konkurs, vil der opstå et lang række spørgsmål, som ikke har været forudset,

da aftalen af 18. marts 1987 blev indgået, herunder hvem der i så fald skal anses for arbejdsgiver for lastoptagerne og forpligtet i henhold til overenskomsten.

På den baggrund findes den forpligtelse, som FF Skagen ved aftalen af 18. marts 1987 har påtaget sig, at være bortfaldet som følge af, at lastoptagerne ikke længere er beskæftiget hos Skagen Lossekompani.

Samlet konklusion

På baggrund af det foran anførte er det opmandens samlede konklusion, at FF Skagen ikke kan pålægges at benytte lastoptagere som påstået af klager.

Thi bestemmes:

FF Skagen frifindes.

Hver part skal bære egne omkostninger ved sagens behandling og betale halvdelen af opmandens honorar.

København den 27. november 2014

Poul Dahl Jensen.